

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome I. Alvarez De Paz In omnes libros De Vita Spirituali Eiusque Perfectione

Álvarez de Paz, Jacobo

Antverpiæ, 1620

De triplici vita spirituali, actiua, contemplatiua, & mista. caput. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49057](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49057)

uerit illam consequetur benedictionem, quæ
 versiculus prostremus promittit : benedicat
 te Dominus ex Sion, qui fecit cælum & ter-
 ram. Spiritualis vita profectò via est ad per-
 petuã vitam, cuius viæ Dominus ipse digna-
 tur esse imperator & ductor. Qui perfectam
 virtutem sectatur & vitæ spiritualis gradus
 ascendere nititur, tantam experitur tranqui-
 litatem, tanta luce perfunditur, tanto gau-
 dio ac letitia exhilaratur, vt planè cogno-
 scat, iustis etiam in hac vita præmia abundan-
 tissima esse promissa, & mercedem copiosissi-
 simam illis concedi. Hæc igitur vita spiritualis
 est vita vera, vita læta, & honorabilis, vita
 omnibus desiderijs suscipienda, cuius prin-
 cipium non est natura sed gratia, cuius finis
 non est corruptio, sed gloria, cuius opus non
 est mercede vacuum, sed præmijs cælestibus
 plenum.

CAPVT XVIII.

*De triplici vita spirituali, actiua,
 contemplatiua, & mista.*

Ex his tribus bene, studioseque viuendi
 rationibus, tres sunt vitæ spirituales ex-
 ortæ : actiua, contemplatiua, & mista, sub
 studiosa atque spirituali vita contentæ. Acti-
 ua est,

ua est, que externas virtutis occupationes tractat. Cōtemplatiua, quæ contemplationi diuinorū intendit: Mistra quæ neque actione sola neque contemplatione cōtenta in vtroque studio pari cura, ac diligentia versatur.

Harum trium vitarum actiua videtur fecundior: contemplatiua formosior: mistra felicior. Prima est laboriosior: secūda quietior: tertia robustior. Denique in actiua incipimus: in contemplatiua proficimus: in mistra perficimur atque consummamur. Et omnis, qui perpetuam felicitatem assequi cupit, in aliquo huius triplicis vitæ debet studio occupari, vt scilicet vel bona actio eum teneat, vel contemplatio distineat, vel actionis, contemplationis que vicissitudo delectet. Quare volentibus cum Mose, & veris Israelitis tenebras Ægypti, id est, peccata deserre, & in terram viuentium iustis promissam conuolare, illud Exodi est sine vlla cunctatione dicendum: *Dominus Deus Hebraorum vocauit nos: ibimus viam trium dierum in solitudine*, vt immolemus Domino Deo nostro. Via trium dierum illis conficienda est, vt nimirum ingrediantur virtutis actionem, vel veritatis contemplationem, vel tam actionis, quam contemplationis studium atque laborem. Qui aliquam vitam spiritua-lem amplectendam suscipiunt, Domino suis operibus obsequuntur, illius famuli sunt, adco,

Exod. 3.

adeo , vt possint cum magna fiducia dicere:
*Pf. 118. Tuus sum ego, saluum me fac, quoniam iustificatio-
 nes tuas exquisiui.*

1. Reg. 24. Duarum filiarum Saul , nomen primoge-
 nitæ Merob & nomen minoris Michol , has

duas sçore vitam actiuam & contemplati-
 uam expressisse, magus Gregorius explicuit.
 Nam illa (inquit) parit multitudinem bo-
 norum operum : ista vero interiorum pul-
 chritudinem gaudiorum. Contemplatiua in
 Merob maiore, actiua in Michol minore so-
 rore signatur. Merob enim , de multitudine
 dicitur , & vita contemplatiua de multitudine,
 ac turba hominum extracta est , quia, vt
 Deo vacet , turbas populorum declinat. Et
 Michol , omnis aqua exponitur , eo quod
 actiua vita Deo placere cupiens , omnium
 bonarum actionũ labores , & curas exoprat.
 Contemplatiua vita maior est , non solum
 ætate , sed etiam præstantia , & dignitate.
 Maior quidem est ætate : quoniam prius ca-
 pit, & cor humanum suis operationibus oc-
 cupauit. Primus enim parens in humanæ cõ-
 ditionis exordio ante præcepti transgressio-
 nem, Deũ contemplatus est, & in considera-
 tione diuinorum mysteriorum extasim pas-
 sus : post transgressum vero præceptum , la-
 borare cepit , atque in pœnam commissi de-
 licti hanc vocem audiuit. *In sudore vultus tui
 vesceris pane tuo.* Est etiã dignitate præstantior,
 quoniam

Gen. 3.

quoniam & Deo propinquior est, & nobilio-
ribus insistit actionibus. Optimè enim dixit
Hieronymus: Sed tamen quantum superex-
cellat serenitas tranquillæ vitæ, turbulentiam
sæcularis conuersationis, nouit qui hanc ex-
pertus est, & dominicum iudicium in Euan-
gelio inter duas mulieres cernit, ad Marthâ
dicens: *Martha Martha sollicita es, & turbaris*
erga plurima, maria optimam partem elegit, que nõ
auferetur ab ea. Et beatus Dauid solum hoc
necessarium homini esse desinens, Deo iugi-
ter adhærere desiderat, dicens: *Mihi autem*
adherere Deo bonum est, ponere in Domino spem
meam. Et alibi: *Vnam petij à Domino &c.* Vna
ergo, & sola est Theorica, id est, contempla-
tio Dei, cui merito omnia iustificationum
merita, vniuersa virtutum studia postponun-
tur. Actiua etenim vita cum corpore deficit:
Contemplatiua autem vita, hic incipitur, vt
in cælesti patria perficiatur, quia amoris
ignis, qui hic ardere inchoat, cum ipsum,
quem amat viderit, in amore eius amplius
ignescit. Iure itaque optimo contemplatiua
vita in Merob filia Saul maiore signatur, quæ
omnibus modis maior est, siue tempus con-
sideres, siue opus animaduertas, siue tran-
quillitatem, sanitatemque respicias.

Merob maior promissa est, & non data,
Michol vero minor, & oblata, & à Dauide in
vxorem accepta. Et similiter nobis, qui cu-
ram

*Hier. in
thre. c. 3.*

Luc. 10.

Psal. 72.

Psal. 26.

ram aliorum suscepimus (quod non sine magno dolore scribo) aut defectibus nostris exigentibus (quod frequentius est) aut Deo propter aliorum bonum ita disponente, perfectio contemplationis denegatur, & actionis molestia ac labor ingeritur. Quod Gregorius explicare non omisit. Secundam imaginem harum vitarum imaginem consideremus. Habuit enim Elcana duas uxores, nomen uni Anna, & nomen secundæ Phenenna. Anna typus est vitæ cōtemplatiuæ, Phenenna vero imago vitæ actiuæ. Anna, quæ (vix Beda venerabilis) gratia, vel respondens, vel donans interpretatur, quod aptius exprimet, quam vitam in contemplatione positam: hæc enim tota gratiosa, & pulchra est, atque ut quotidie pulchrior sit, Domino loquenti respondet, & tota illi absque timore se donat. Statim sine mora pessulum ostij sui aperit dilecto suo, ut eius vestigia imitando sequatur, & nihil sibi reseruando, omnia que habet, cogitationes, affectus, opera, ei, que diligit, magna voluntate committat. Phenenna vero quæ conuersio dicitur, quid cōmodius, quam vitam actiuam representabit, cuius opus est, mentem à vitijs, & peccatis auellere, & ad Dominum ministerio virtutum, & bonorum operum reuocare. Egregie enim Bernardus ait: prudenter proinde, fratres, spiritualem elegimus vitam, castitatem

Greg.
lib. 5 in
1. Reg.
ad. c. 14.
1. Reg. 1
Beda in
expos.
nom.
hebræ.

DE VITA SPIRIT. EPIT. III

castitati scilicet corpus, & seruituti subicere,
 & Deum, qui spiritus est, adorare in spiritu,
 & veritate. Vt ex his verbis nos, vitæ actiuæ
 tribuamus subiectionem sensualitatis, id est,
 morum conuersionem, & contemplatiuæ
 Dei adorationem assignari discamus. *Fuerunt*
Phenenne filij (inquit Scriptura) *Anna autem non*
erant liberi. Sic contemplatiua vita hominum
 conspectum fugiens, & tota Deo inhærere
 contendens, sterilis, minusquæ fructuosa im-
 peritæ multitudini apparet: actiua vero, dum
 vniuersis se offert, & in proximorum vsum,
 vtilitatemque laborat, vtilior & fœcundior
 iudicatur. Nec mirum est, si homines ista iu-
 dicent, vident enim contemplatiuos amare
 silentium, amplecti solitudinem, fugere tur-
 bas; considerant autem actiuos verba exhor-
 tatoria profundere, ciuitates incolere, tur-
 bas populorum frequentare. Cum verò ho-
 mines videant in facie, hoc est, exteriora cõ-
 siderent, Deus autem solus intueatur cor,
 inde est, quod istos fœcundos, & Ecclesiæ
 proficuos putent, illos vero infœcundos, &
 minus proximis fructuosos existiment.

De illis mulieribus scriptum est: afflige-
 bat quoque eam, scilicet Annam, æmula eius,
 nempe Phenenna, & vehementer angebat,
 in tantum, vt exprobraret, quod Dominus
 concludisset vuluam, eius. Et similiter (vt in-
 quit Dionysius) quidam actiui contemplati-
 uis

uis tanquam otiosis, & inutilibus obloqui solent, sed ineptè satis Phenenna se iactat, & tanquam multorum filiorum mater, de fecunditate gloriatur. Imò ineptissimè Annam contemnit quasi filios minimè generantem. Quia veniet tempus, & non longe est, cum hæc sterilis filium generabit, qui omnes Phenenna filios, tum virtutis merito superet, tum dignitatis gloria præcellat. Denique sterilis peperit plurimos, hoc est, vnum (vt exponit Euthymius) qui plurimis præstitit, & quæ multos habebat filios, infirmata est. Sic non minus ineptè actiui, aliquando contemptiuis insultant, eosque despiciunt, quasi inutiles, & minus sanctæ ecclesiæ fructuosos. Hæc sanè magna cæcitas est, demonis fraudibus plena, ad pacem religiosorum turbendam, & vinculum dilectionis rumpendum. Non sola actiua vita filios spirituales generat, non hæc sola est ecclesiæ proficua, imò sæpe actiua videtur parere, & proximos ad bonam frugem conuertere, sed reuera contemplatiua est, quæ peperit, & animas à peccatis liberauit, & in Dei amicitiam euexit &c. Contemplatiua autem vita est quæ gemit, quæ orat, quæ ostium aperit, hoc est, corda audientium mollia, ad recipiendum verbum Dei, à Domino impetrat. Hæc igitur haud quaquam est sterilis, sed primo loco filios generat spirituales. Non itaque

1. Reg. 2

DE VITA SPIRIT. EPIT. 113

itaque vita contemplatiua sterilis est, sed potius spiritualis fecunditatis origo, quam oportet, vt veram matrem animarum suscipere, non vt inutilem, atque infecundam adspernari.

Has vtrasque vitas, duæ beati Iacob mulieres signauerunt, Lia videlicet, & Rachel. Lia quippe interpretatur laboriosa, Rachel vero ouis, vel visum principium. Actiua autem vita laboriosa est, quia desudat in opere; Cōtemplatiua verò simplex, ad solum videndū principium anhelat, videlicet ipsum qui ait: *Ego sum principium, propter quod & loquor vobis.* Gen. 29.
 Seruiuit Iacob pro Rachele septē annis, qui pauci illi videbantur præ amoris magnitudine. Quid miraris (inquit Richardus) secundum magnitudinem pulchritudinis, erat magnitudo dilectionis. Quid enim sapientia ardentius diligitur? dulcius possidetur? eius decor omnem superat pulchritudinem, eius Ioan. 8.
 dulcor omnem excedit suauitatem. Est enim Sap. 7.
 (vt ait quidam) speciosior sole, & super omnem stellarum dispositionem, luci comparata inuenitur prior. Hanc amaui, & exquisiui à iuuentute mea, & quæsiui sponsam mihi eam assumere, & amator factus sum formæ illius.

At istarum vitarū ea summa perfectio est, si actiua in omnibus actionibus suis nouerit Domino obsequi: & contemplatiua in omnibus

H nibus

nibus meditationibus suis, transcursis imaginibus creaturarum, quiuerit eidem Domino & intellectu, & affectu iugiter inherere. Hanc, duæ nimirum sorores Martha & Maria præfigurant. Martha igitur typus est vitæ actiuæ: Maria imago vitæ contemplatiuæ. Illa discurret, laborat, ministrat, & ad summum stat: Ista sedet, & secus pedes Domini, omnium terrenorum oblita, requiescit. Nam quia totis desideriis in æternorum amore requiescunt, videre magis quam ministrare appetunt. Rari ergo sunt in publico operis, assidui in secreto contemplationis, foris parum, satis intus immorantur. Merito ergo actiuæ vita stans tanquam parata ad laborandum, & contemplatiua sedens tanquam vocata ad quiescendum introducit: quoniam illius finis est bonis operibus, atque fructuosis actionibus inherere: Istius verò, creatori suo intendere, & sponso intelligentia & amore copulari. Ad vitæ mixtæ typos transeamus, hanc vitam quinque viri in primis nobiles atque præstantes præsignarunt. Primus ergo vir, qui vitam mixtam repræsentat fuit Dauid. Ille manibus fortis (sic enim Augustinus & Gregorius eius nomen interpretantur) qui manibus corporis ita laborabat, vt veniente leone, vel vrsu, persequeretur eos, erueretque prædam de ore eorum, & manibus mētis que affectiones sunt, ita Deum apprehendebat,

1. Reg.
17.

vt ipsius Deus esset pars atque beata possessio. Ille magnus contemplator & fortis bellator: magnus quidem contemplator, cui constitutum est de Christo Dei Iacob, egregius Psalter in Israel. Robustus autem bellator: nam sedens in cathedra sapientissimus princeps inter tres, ipse est quasi tenerimus ligni vermiculus, qui octingentos interfecit impetu vno. Hæc eadem præstat vita mista, quæ iam proximos iuuat, & à diaboli potestate eripit, dicens cum Iob: Conterebam molas iniqui, & de dentibus illius auferebam prædam. Quis vt David fidelis ingrediens, & egrediens, & pergens ad imperium regis, certè paratus ad omnia, quæ Dominus per illum & in illo disposuerit operari.

2. Reg. 23.

Iob. 21.

Secundus vir fuit Elcana, de quo scriptum reperimus: fuit vir vnus de Ramathaim Sophim &c. Tria in istis verbis insinuatur, nam vocatur Elcana, & vir, & vnus vir. Elcana interpretatur possessio Dei; & magnus profecto est ille, cuius inter ingentes creatoris opes, ratio habetur, & qui in possessionibus regis ditissimi numeratur. Nunquam Scriptura sancta hunc virum in Dei possessionibus recenseret, si non aliquid nobile, pretiosum & illustre denotaret. Vir, tum virtutis est animi, tum & honoris ac dignitatis insigne. Vocatur ergo vir, tum, vt eius virtutem animique fortitudinem intelligamus, tum, vt

1. Reg. 1.

nobilitatem & amplitudinē eius supra alios
homines meditemur : Vnus autem vir, eius
constantiam ac mentis firmitatem designat,
non enim per diuersa mobilis atque instabi-
lis ferebatur, sed firmus, atque inconcussus
persistens, vir vnus erat, stab. lis existens, &
immobilis, abundans in opere Domini. Hic
tantus vir in monte Ephraim & Ramathaim
Sophim habitasse dicitur (inquit Origenes)
in alta scilicet contemplatione virtutum, vt
nullis subiacentibus, & circumlatrantibus
vitiis cogitationibus, mentis eius subli-
mitas deiceretur, vel vnitas scinderetur. Si
(vt inquit Origenes) Ramathaim altitudi-
nem, Sophim speculam, & Ephraim fructi-
ficationem significat, quid est in his habitare,
nisi curas suas in contemplationem Dei, at-
que in animarum fructus, & emolumenta
conuerrere ?

Gen. 30. Tertius vir est sanctus Iacob, vel cum vir-
gas illas populeas virides, & amygdalinas ex
parte decorticat : vel cum in itinere scalam
illam à terra vsque ad cælum protensam con-
siderat, vel cum duarum vxorum Lia, & Ra-
chelis amplexibus vacat. Nam si (vt exposuit
Athanasius) virgæ illæ in canalibus posita
vt à gregibus viderentur, vitam actiuam &
contemplatiuam designant : quid est sanctus
Iacob vtrasque virgas per ordinem ponere,
nisi ministrū Euangelij vtriusque vitæ actio-
nibus

*Orig.
hom. in
lib. reg.*

nibus operam dare? & si scala illa mystica vitam spiritualement significat, per quam à terra in cælum conscendimus: quid aliud erit scalam, & Angelos adscendentes & descendentes adspicere, nisi propriæ vitæ cõtemplationes, quibus vir Apostolicus Deo intendit & actiones, quibus proximos iuuat, examinare? denique si si illæ duæ mulieres duas prædictas vitas figurant; quid erit Iacob ambas in vxores accipere, nisi virum, quem ille signat, actioni & contemplationi vacare?

Quartus vir est Moses, cuius institutum his verbis describit Gregorius. Moses crebro tabernaculum intrat, & exit, & qui intus ad contemplationem rapitur, foris infirmatium negotijs vtgetur; intus arcana considerat: foris onera carnalium portat. Sic enim hanc vitam profitentes se gerere debent vt Moses. Qui scilicet nunc mentis tabernaculum ingrediantur, vt Dominum videant; nunc ad proximos egrediatur, vt eorum spirituali necessitati subueniant.

Quintus denique vir est, Aod, quem scriptura saluatorem vocat, qui vtraque manu *Iudic. 3.* pro dextera vtatur. Talis enim esse debet, qui vitam mistam proficitur. Certè robustus & fortis, qui intrepidè pugnet, & aduersus Domini hostes sine timore prælietur, & vtraque manu pro dextera vtatur: Manus dextera, oratio, manus sinistra, actio externa

H 3 est.

est. Ille igitur sicut Aod, utraque manu vitur pro dextra, qui pariter, & ex instituto inter altissimam orationem, & utilissimam operationem temporis spatia partitur. Quia in perfecto viro, nihil aliud nisi actionis, & contemplationis perfectio requiritur.

CAPVT XIX.

*De substantia, fine, & officio
vita actiua.*

Avita actiua incipiendum est, quia prior est alijs, & ordine temporis, & consequendi desiderio. Prius enim hæc appetenda, & quaerenda est, quam Deus fecit veluti primum gradum scalæ cælestis. Omnis enim spiritualis vita à susceptione Domini in proprium cor sumit sui cursus exordium. Martha autem, quæ typus actiuae vitæ est, Dominum hospitio suscipit. Maria verò, quæ vitam contemplatiuam signat, ad pedes Domini, iam in propriam domum admissi prouoluta, quiescit. Actiua vita est, quo homo studiosis actionibus ex professo vacat, ut se ad contemplationem veritatis & amoris perfectionem disponat. Finem ergo atque scopum viæ actiuae in quem tendere debet actiuus, hoc est, bonarum actionum sectator, non est alius, quam

Luc. 10